

ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Рудич Л.А.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура)
ПНПУ імені В. Г. Короленка*

Науковий керівник: Согоконь О. А. – кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри медико-біологічних дисциплін і фізичного виховання
дисциплін ПНПУ імені В. Г. Короленка

Інтеграція вітчизняної освіти в європейський простір покликана модернізувати національну вищу освіту, її зміст і ключові складники – освітні програми та відповідні освітні кваліфікації. Відповідно до цих вимог, потребує оновлення процес професійної підготовки майбутнього фахівця з фізичної культури, який вбачаємо у компетентнісному підході до навчання, що забезпечить об'єктивність результатів навчання, набутих компетентностей і освітніх кваліфікацій та створить надійну основу для європейської інтеграції.

Різні трактування аспектів професійної компетентності висвітлювали такі науковці, як В. Бабич, Д. Воронін, В. Горащук, О. Дубогай, О. Іванова, О. Кучай; розробці моделей фахівців фізичної культури зі здоров'язбережувальним компонентом присвятили свої роботи Е. Вільчковський, О. Солтис [1, с. 302]. Наукові основи формування здоров'язбережувальної та валеологічної компетенції студентів розглядали В. Бабич, В. Бобрицька, А. Міненок, О. Іщук [4, с. 15].

Фахівці фізичної культури є тією професійною групою, яка вирішує надзвичайно важливі завдання щодо залучення молоді до здорового способу життя, організації здоров'язбережувального середовища в закладі, формування готовності у майбутніх фахівців до професійної діяльності на засадах ціннісного ставлення до здоров'я населення України. Відповідно до цільових програм збереження й покращення здоров'я громадян України особливу

увагу необхідно приділяти навчальній, фізичній і спортивній діяльності студентської молоді, формуванню валеологічного світогляду, потреб у збільшенні особистої ефективності у всіх сферах діяльності [5, с. 187].

У структурі професійної компетентності фахівця з фізичної культури та спорту науковці розрізняють загальнопрофесійну компетентність, спільну для всіх педагогічних кадрів, загальногалузеву, яка стосується до навчання майбутніх учителів фізичної культури і спеціальну щодо виконання функцій фахівця фізичної культури. Саме визначають інваріантні компетенції, які характеризують обізнаність фахівця з фізичного виховання у питаннях загальнопедагогічного характеру, та варіативні, до яких відноситься здоров'язбережувальна компетентність, котра визначається особливостями професійної діяльності. Незважаючи на множинність підходів до визначення поняття «компетентність», загально визначеними є такі її характеристики:

- розуміння суті завдання, яке виконують;
- знання, досвід у певній галузі й активне його впровадження;
- вміння обирати засоби, адекватні конкретним обставинам;
- почуття відповідальності за досягнуті результати;
- здатність оцінювати власні помилки й коригувати їх.

Отже, характеризуємо компетентність, як здатність особистості до здійснення діяльності або вирішення завдань, успішної реалізації певних функцій, що викликані соціальними вимогами й індивідуальними потребами. Компетентність формується та виявляється у діяльності та являє собою складну, багатогранну й багатоаспектну характеристику цієї діяльності відповідно до соціального замовлення до неї. Як реалізований потенціал особистості, вона існує як складна комплексна її характеристика, система особистісних ресурсів (знань, умінь, способів дії, мотивів, ставлень, особистісних якостей, ціннісних орієнтацій тощо) та забезпечують ефективну дію.

До основних характеристик професійної компетентності фахівця фізичної культури ми відносимо:

– володіння сучасними педагогічними методиками (технологіями), пов'язаними з культурою комунікації, взаємодії з інформацією та її передачі студентам;

– здатність до системного бачення педагогічної реальності у сфері фізичної культури й системних дій у професійно-педагогічній ситуації;

– здатність до інтеграції вітчизняного, зарубіжного, історичного й сучасного інноваційного фізкультурно-оздоровчого досвіду;

– креативність у професійній сфері та наявність рефлексивної культури.

На нашу думку, професійна компетентність уключає безліч взаємопов'язаних складників, серед яких:

– мотиваційний компонент, що передбачає позитивне ставлення майбутнього вчителя до здоров'язбережувальної діяльності;

– інформаційний – вказує на сформовані знання про здоров'я та вплив на нього негативних факторів;

– технологічний, який забезпечує практичне застосування здоров'язбережувальних знань і вмінь, накопичення власного досвіду з розробки й упровадження здоров'язбережувальних технологій;

– рефлексивний компонент, який полягає в умінні виконувати здоров'язбережувальну діяльність, визначати її оптимальні форми, методи та прийоми застосування.

Отже, враховуючи зазначені передумови формування професійної компетентності викладача фізичної культури, доцільно виокремити в її структурі наступні компетентності:

– інтегральні компетентності, що містять узагальнений опис кваліфікаційного рівня, виражає його основні компетентнісні характеристики;

– загальні компетентності – це знання, розуміння, навички та здатності, якими студент оволодіває в межах виконання певної програми навчання, що мають універсальний характер;

– спеціальні компетентності, специфічні для предметної та безпосередньо пов'язані із спеціальними знаннями у ній, що

визначають профіль програми, тобто роблять її індивідуальною, істотно відмінною від інших програм.

Зауважимо, що професійно орієнтованими знаннями, уміннями та навичками, які визначають готовність майбутніх фахівців до професійної діяльності є така система, що дає змогу фахівцю ефективно виконувати здоров'язбережувальну діяльність. Отже, можна зазначити, що професійна діяльність суб'єктів освітнього процесу передбачає формування здоров'язбережувальних знань, умінь і навичок студентів. На основі проведеного вивчення, узагальнення літературних джерел та власних досліджень ми пропонуємо розглядати професійну компетентність, як інтегративну якість особистості майбутнього фахівця фізичної культури, що має складну системну організацію і становить взаємодію мотиваційного, когнітивного та діяльнісного компонентів, про сформованість яких свідчить здатність майбутнього вчителя фізичної культури до збереження фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я учнів.

Перспективи подальших наукових досліджень будуть спрямовані на розробку та впровадження в освітній процес при підготовці майбутніх фахівців фізичної культури здоров'язбережувальних технологій, що дозволять покращити рівень викладання фізичної культури, культуру здоров'я та змотивують на самостійні заняття фізичними вправами та ведення здорового способу життя.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Професійна спрямованість підготовки фахівців з фізичного виховання. Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992–2002 рр. : Зб. наук. пр. Харків, 2002. Ч.1. С. 301–310.
2. Воронін Д. Є. Формування здоров'язберігаючої компетентності студентів вищих навчальних закладів засобами фізичного виховання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07. Херсон, 2006. 222 с.
3. Іванова О. І., Басанець Л. М. Динаміка розумової працездатності студентів у процесі їх навчання. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2010. № 1 (3). С. 165–173.

4. Іщук О. А. Формування здоров'язберезувальної компетенції студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.02. Луцьк, 2015. 20 с.
5. Овчарук В. В. Формування здоров'язберігаючої компетентності студентів ВНЗ. Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди» : збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький, 2012. Вип. 27. С. 187–191.

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ

Стилик Д. О.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 017 Фізична культура і спорт
ПНПУ імені В. Г. Короленка*

Кучерас Б. Р.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 017 Фізична культура і спорт
ПНПУ імені В. Г. Короленка*

Науковий керівник: Шостак Є. Ю. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретико-методичних основ викладання спортивних дисциплін ПНПУ імені В. Г. Короленка

Пріоритетними завданнями державної політики відповідно до Закону України «Про фізичну культуру і спорт», Національної стратегії розвитку освіти в Україні та інших державних документів у галузі освіти є всебічний розвиток особистості, зміцнення здоров'я та формування здорового способу життя, забезпечення оптимальної рухової активності людини, залучення дітей і молоді до занять фізичною культурою та спортом.

У ході реалізації цих завдань актуалізується проблема оновлення методів фізичного виховання дітей та молоді з різними фізичними та освітніми можливостями; вдосконалення системи